

Prædiken til 3. søndag efter påske

Joh. 14, 1-11

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Jesus sagde: »Jeres hjerte må ikke forfærdes! Tro på Gud, og tro på mig! I min faders hus er der mange boliger; hvis ikke, ville jeg så have sagt, at jeg går bort for at gøre en plads rede for jer? Og når jeg er gået bort og har gjort en plads rede for jer, kommer jeg igen og tager jer til mig, for at også I skal være, hvor jeg er. Og hvor jeg går hen, derhen kender I vejen.« Thomas sagde til ham: »Herre, vi ved ikke, hvor du går hen, hvordan kan vi så kende vejen?« Jesus sagde til ham: »Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig. Kender I mig, vil I også kende min fader. Og fra nu af kender I ham og har set ham.« Filip sagde til ham: »Herre, vis os Faderen, og det er nok for os.« Jesus sagde til ham: »Så lang tid har jeg været hos jer, og du kender mig ikke, Filip? Den, der har set mig, har set Faderen; hvordan kan du så sige: Vis os Faderen? Tror du ikke, at jeg er i Faderen, og Faderen er i mig? De ord, jeg siger til jer, taler jeg ikke af mig selv; men Faderen, som bliver i mig, gør sine gerninger. Tro mig, at jeg er i Faderen, og Faderen er i mig; hvis ikke, så tro på grund af selve gerningerne.« Johannesevangeliet 14,1-11

Filip stiller det helt centrale spørgsmål, som i virkeligheden alle altid har stillet: Vis os Faderen, og det er os nok! Og Jesu svar er egentlig ret klart: Se mig! svarer han. Klart måske, men så alligevel ikke helt tilfredsstillende. Det, Filip spørger til, er egentlig selve verdensgåden eller svaret på den teologiske cirkels kvadratur. For Gud er – i sagens natur – usynlig, billedløs og ubegribelig. Gud er simpelt hen et problem. Vi vil gerne vide, hvad og hvem Gud er, kende Gud. Men vi kan ikke kende Ham. Eller kan vi?

Jeg er, sagde Gud til Moses, som også godt lige kunne tænke sig at få lidt mere at vide om, hvem den Gud er, som sender ham tilbage til israelitterne og beder dem følge med ham ud af Ægypten og hjem til det forjættede land. 'Jeg er', svarer Gud. Eller 'Jeg er den, jeg er.' Et klart svar også her, og så alligevel ikke helt tilfredsstillende. Der er noget **ubestemt og hemmelighedsfuldt** over det. Kan vi vist roligt sige. Gud viser ikke hvem han er, og Moses kommer ikke til at se Gud. Lige så lidt som noget andet menneske. Til gengæld ligger der i navnet et løfte, om at han vil vise sig. Det er det, Mosesfortællingen handler om.

Tre gange viser Gud sit navn og sit væsen for Moses.

Første gang her hvor israelitterne er i en dyb krise, der truer med at udslutte dem som folk. De har været undertrykte i generationer, og har glemt hvem de er. Så her til at begynde med skal Moses sige til dem, at 'Jeg er', har sendt ham. "Sig til dem, at jeg er den, jeg vil være, jeg er den værende". Moses skal lære dem om forskellen mellem væren og intet. Her tæt på tilintetgørelsen skal de vide, at der findes vej, at liv og mulighed findes. At der ikke bare findes håbløshed, tilintetgørelse. At der ikke bare findes ingenting.

Gud kalder sig, viser sig her som al værens grund.

Anden gang Gud kalder sig ved navn, er da israelitterne er kommet ud i ørkenen. Modvillige og use selvstændige og ufrie efter generationers undertrykkelse, præsenterer Gud sig nu som: "Jeg er Jahve din Gud, som førte dig ud af Ægypten, af trællehuset. Du må ikke have andre Guder end mig". Jeg er, siger Gud, den Gud der leder til frihed. En gud der ikke leder til frihed, er ikke en sand gud.

Gud viser sig her som frihedens grund.

Tredje gang Gud kalder sig ved navn, er da israelitterne er blevet utålmodige, de har glemt det der med "al værens grund" og "frihedens grund". Igen er der mere "intet" end "væren" i deres tilværelse. Og Ægyptens kødgryder er en alvorlig konkurrent til

den frihed, de ikke rigtig mærker. De trænger til væren, til mening og retning. Til at de kan se, høre og mærke at der er noget og ikke bare ingenting. Så de laver selv noget, en guldkalv, så har de i det mindste noget synligt at dyrke. Moses bliver rasende og er klar til opgive, men Gud viser sig som den barmhjertige, der holder fast ved mennesker, der afviser ham. Gud siger: "Jeg vil udråde Herrens navn foran dig. Jeg viser nåde mod hvem, jeg vil, og forbarmer mig over hvem, jeg vil" Moses erfarer på trods af tvivl og brud og frafald, tryghed i Guds godhed.

Gud åbenbarer sig som tillidens grund.

Al værens grund. Friheden og tillidens grund.

Der er stadig mere ubestemt og hemmelighedsfuldt over Guds navn og væsen, end der er klarhed. Men de erfaringer der så fremragende skrives frem i fortællingen om Gud og Moses og Guds folk, er genkendelige nok. Erfaringer af meningsløshed, mørke og frygt er den baggrund vi også kender de modsatte erfaringer på: når en lang og mørk vinter endelig trækker sig tilbage og lyset indfinder sig og man tør håbe, at det alligevel igen bliver forår og sommer. Ahh. Eller når man har været meget bange for noget og frygten er overvundet, og man igen tør håbe på liv og helbred, når mening indfinder sig, og man ikke kan andet end at glæde sig og takke for, at der findes noget, ny skabelse, liv og mening, at der ikke bare findes ingenting. Jeg hører den erfaring beskrevet utalige gange som begrundelse for, at unge mennesker nu står her med hinanden eller med

deres barn. Hvor skulle de ellers gå hen?

Hemmelighedsfuldt, men dog kendt af erfaringen, findes al værens grund i Guds navn. Erfaringer af ufrihed, af at være ufrie slaver kender vi. Erfaringen af ufrihed delte de danskere som levede under tyskernes besættelse fra 1940-45. De deler den med ukrainerne, som kæmper for, at deres land ikke skal blive besat. Da vi tændte lys onsdag aften, 4. maj, var stearinlysene både et minde og et håb om befrielse. Vi andre privilegerede, som ikke har oplevet krigen på egen krop, kender kun til at være slaver af tiden og pengene, vi trækker for arbejdet og for succes. Det hele på en gang. Intet af det leder til den frihed, vi slider for at nå. Den gud, der ikke leder til frihed, er naturligvis ikke en sand gud. Men det kan være svært i farten at se forskel på Gud og så de guder, vi selv skaber og dyrker.

Hemmelighedsfuldt, men dog kendt af erfaringen, findes frihedens grund i Guds navn. Erfaringer af fald, af svigt, af at fejle, dumpe, ikke lykkes – uh det kender vi godt. Og alle andre ved det, når det sker, for intet er hemmeligt. Det findes overalt, derude, tilgængelig for enhver der leder. Billeder og fortællinger om faldet, som bliver så meget større, fordi vi tror, at vi kan og skal skabe al ting selv. Os selv og vores egen succes, det hele bærer vi selv ansvaret for, og i alt det kan vi ikke andet end fejle.

Hemmelighedsfuldt, men dog kendt af erfaringen, findes tillidens grund i Guds navn. 'Jeg er', sagde altså Gud til Moses. Og viste

sig som Værens grund. Frihedens grund.
Tillidens grund.

'Jeg er', siger Jesus til disciplen her, hvor de er i tvivl om, hvad de skal stille op med sig selv og Gud. 'Jeg er vejen, sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig.'

Værens grund, frihedens grund og tillidens grund manifester sig nu i mennesket Jesus. I Jesu menneskelighed. Vejen – det er mig. Sandheden – det er mig. Livet – det er mig. Faderen, det skal jeg vise jer – det er også mig.

Det betyder jo, at sandheden om Gud ikke længere er noget ubestemt eller hemmelighedsfuldt. Eller en idé eller en religion eller et sæt leveregler, den er et menneske. Den er derfor heller ikke en sandhed, der skal jages og findes og kendes, men en sandhed, der skal leves.

Vis os Gud. Vis os vejen, spørger vi. Svaret burde ikke være så dunkelt og hemmelighedsfuldt mere. Burde være blevet enklere. Vejen er ham, der forener guddommelighed og menneskelighed i sig. At forstå det med tanken, at begribe Jesu to naturer, bliver aldrig enkelt. Men at se, at Jesu egen vej er kærlighedens vej, det burde være enkelt. Det er der, de møder ham, kvinderne, børnene, de syge og udstødte og får livet tilbage. Jesu vej er også kærlighedens vej forstået på den forpligtende måde: Du skal elske Gud, ikke afguden, men den Gud, der er frihedens grund. Elsk, elsk også din fjende. Tilgiv, vær barmhjertig. Amen.

Else Hviid

Kastelskirken

Salmer (Den Danske Salmebog):

Nr. 15: Op, al den ting som Gud har gjort

Nr. 448: Fyldt af undren

Nr. 300: Kom sandheds ånd! Og vidne giv

Nr. 379: Der er en vej, som verden ikke kender

Nr. 435 (altergang): Aleneste Gud i Himmerig, v. 3

Nr. 233 Jesus lever, graven brast

Nr. 722: Nu blomstertiden kommer

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk